

Vladislava Fekete

Krátká spojení

/překlad: Zdeněk Jecelín a Petr Štindl/

Osoby

ONA

ON

MALÁ

Dara

Boro

MATKA

Milija

Gary

Azra

MUŽ Z REALITYKY

Srdan

NEZNÁMÝ

Hra se odehrává v současnosti. Minulost je vyznačena. Ale časové linie se prolínají.

Nejen ve vzpomínkách.

Scénických poznámek je v celé hře poměrně dost. Ať to nikoho nepřekvapí. Pokud dnes ještě může někoho něco překvapit.

I. obraz

ONA sedí a pláče. To nijak nevadí, spousta žen často pláče. A nikdo o tom neví. Já se snažím neplakat moc často a hlavně ne před druhými. (Takhle už jedna hra začínala... Ale hodně her v životě začíná nebo končí pláčem. Nenechme se tím příliš vyvádět z míry.) Sedí na zemi uprostřed hromady rozházených šatů. V jedné ruce drží láhev vína, v druhé sklenici. Prázdnou. A někde tam je taky starý telefon, který nejspíš přitáhla odněkud z blešáku. Je krásný, veliký, naleštěný. Jako černý vykřičník. Právě domluvila. Do mobilu.

* * *

ONA Mamka ví, že mi voláš?
MALÁ Neví.
ONA Hovor do ciziny něco stojí, víš to, že?
MALÁ Volám ze svého telefonu. Novýho.
ONA A ten ti platí kdo?
MALÁ Táta.
ONA Takže... to je fuk.
MALÁ Na pevnou to vyjde míň než na mobil.
ONA Co ti to tam hučí?
MALÁ Splachuju. Jsem na hajzlíku.
ONA Co tam děláš?
MALÁ Co asi?
ONA Maličká, jsi doma sama?
MALÁ Ne, ale tady sama jsem. Tady mě nikdo neslyší.
ONA Tak miláčku, vydrž, zavolám ti hned zpátky!

II. obraz

ONA chvíli váhá, než vytočí číslo. Volá z pevné linky. Domů zásadně volá z pevné linky. Neví proč. Nemá to žádný reálný důvod. Na druhé straně to nikdo nezvedá. Zkusí to ještě jednou. Zase nic. Ještě jednou.

ONA Co se děje, Maličká, proč to nezvedáš?

MALÁ Protože jsem nevěděla, kdo volá. Proč voláš z pevný? Jsi v práci? Šetříš?

ONA *(Ignoruje otázky MALÉ.)* Říkala jsem, že ti zavolám zpátky.

MALÁ Nemám tě v seznamu. Jen mobil. A mamka říkala, že neznámý čísla nemám akceptovat.

ONA Nemáš je co?

MALÁ No zvedat, proboha!

ONA Jo, dobře, chápu. Proč jsi mi volala?

MALÁ Chtěla jsem vědět, jak se máš.

ONA na chvíli zaváhá. Neví, co má **MALÉ** odpovědět. Děti umí dávat nepříjemné otázky. Upije vína. Pro jistotu. Třeba ji to posilní.

MALÁ Seš tam?

ONA Jo.

MALÁ No a tak co? Máš se?

ONA Co myslíš?

MALÁ Jsi šťastná?

ONA má slzy na krajíčku. **MALÁ** jí zavolala ve chvíli, která není na takové otázky právě nejvhodnější. **ONA** naráz dopije zbytek vína. Má ráda kvalitní vína. Kdo vlastně nemá rád kvalitní víno? I já si občas dopřeju láhev kvalitního vína. Na ceně nesejde.

MALÁ No třeba v lásce? Jaký tam jsou chlapi? Jako u nás?

ONA Muži jsou všude stejný.

MALÁ Mamka říká to samý.

ONA Co táta, ozve se někdy?
MALÁ Přinesl mi počítač.
ONA Starý se rozbil?
MALÁ Ne.
ONA Na co ti budou dva počítače?
MALÁ Na nic. Jeden nechám v pokojíku a druhý dám mamce do pracovny.
ONA Mamka má přece svůj.
MALÁ No tak budeme mít tři. K netu připojíme jen jeden. Kvůli virům. A stáhnou si skype. Potom si budem volat zadarmo, jo?
ONA Chybí ti táta?
MALÁ Ani ne. Byl to kokot.
ONA Nemluv takhle.
MALÁ To mamka říkala. Ty sis už konečně našla nějakýho kokota?
ONA To máš taky od mamky?
MALÁ Všichni chlapi jsou prej kokoti.
ONA Co jsi chtěla?
MALÁ Jsem ti to řekla už... Vědět, jak se máš.

***ONA** na chvíli zaváhá. I když váhat před dětmi je k ničemu. Ony všechno vycítí.*

ONA A to je všechno? Co škola?
MALÁ Pitomá otázka, nemyslíš? Víš, že v pohodě zvládám.
ONA Hm...
MALÁ Nejseš nejmladší.

***ONA** už je opravdu na dně. Každá další otázka **MALÉ** je jako nůž do zad. Cítí se bezbranná, bezmocná jako malé dítě. Ani kvalitní víno nepomáhá.*

MALÁ Mysli na děti. Chceš nějaký mít, ne? Slyšelas o biologickejch hodinách? Ty tvoje dotikaji ještě než já skončím školu.
ONA Milá paní učitelko, já mám tebe.
MALÁ To není stejný. Se mnou jsi třikrát do roka. Nic moc. Taky bys mohla jezdit domů častěj.

ONA ví, že **MALÁ** klade otázky přesně tak, jak je zřejmě slyšela od dospělých, přesto se stále víc do rozhovoru zamotává a zapomíná, že mluví s patnáctiletým děvčetem.

ONA Nech toho. Nemám čas, víš to dobře.

MALÁ Mně to vykládej. Kdo ho dneska má? Chodím na klavír, na gymnastiku, na fráninu... a k tomu ještě do školy.

ONA Já mám dvakrát do týdne fitness, angličtinu a k tomu ještě práci.

Trochu JÍ to zvedne náladu, ale jen na chvíli.

MALÁ Fakt neumíš anglicky? Jenom debilové už dnes neuměj anglicky!

ONA No tak jsem asi debil!

MALÁ A byt sis koupila?

ONA znovu upadá do rozpaků.

MALÁ Tak to máš problém. Jestli tam, v cizině, chceš zůstat, musíš myslet na budoucnost.

ONA Co ti mám přivést, až přijedu?

MALÁ *(Hned. Bez váhání. Ale nevolala jenom kvůli tomu.)* Vyšel nový Harry Potter?

ONA Co já vím... nevím.

MALÁ Bože, s tebou je to fakt špatný! Koukni na net a dej mi vědět. Slibuješ?

ONA Slibuju.

MALÁ Tak na tebe čekám.

ONA Dej mi ještě mámu.

MALÁ Šla ven. Se svým novým přítelem. Amantem! MILENCEM! *(Po chvílce ticha. Prosebně. Dětsky.)* Můžu za tebou přijet? Na návštěvu? Prosím!

III. obraz

ONA sedí a přemýšlí. Předchozí hovor ji opravdu zmátl. Zřejmě to nečekala. Aspoň ne od MALÉ. Uplyne půl hodina, hodina, dvě. Čas není důležitý. Mezitím uklízí svůj pronajatý byt. Je poměrně velký, plný světla, knih a květin. Uklízí pečlivě, umyje nádobí, které se nakupilo během minulého týdne. Neprozpěvuje si. Ani neposlouchá hudbu. Je ticho. Najednou zazvoní domácí telefon. Ještě jednou. Nereaguje. Uklízí dál. Zapne rádio, pračku, televizi... Vyrobí tak docela slušný hluk. Ale ani tak nepřehluší zvuk právě došlé sms správy. Bez váhání na ni odpoví a pokračuje v úklidu. Zazvoní telefon – mobilní.

ON Proč jsi neotevřela?

ONA Nejsem doma!

ON Nikdy jsi neuměla lhát!

ONA Neuměla, a co?

ON Co měla znamenat ta krátká esemeska?

ONA Že zrovna nemám čas. Že pracuju.

ON Nikdy jsi neuměla lhát!

ONA Neuměla, a co?

ON Nemyslíš, že bychom to měli probrat?

ONA Nemyslím!

ON A na co zrovna myslíš?

ONA Na to, že chci být sama.

ON Jak dlouho?

ONA Dlouho.

ON Řeší se tím něco?

ONA Neřeší. Už skoro půlroku se tím NIC neřeší.

ON Nezapomeň, že zítra je ta recepce. Slíbilas, že půjdeš se mnou.

Nemůžu tam jít sám. Hned by se do mě dali. Nechci ty kecy poslouchat.

Pořád ještě jsi moje holka. Aspoň pro lidi.

ONA Najdi si nějakou jinou. Zítra nemůžu.

ON Nikdy jsi neuměla lhát!

ONA Neuměla, a co?

V tu chvíli zazvoní telefon. Ten krásný, černý, lesklý. Co je jako vykřičník. Jasně že ne mobil, ten má stále ještě u ucha.

ON Někdo ti volá. Kdo to je?

ONA Jak to mám vědět?

ON Všimla sis, že pevnou už skoro nikdo nemá? Proč ji prostě nezrušíš?

ONA Protože teď zruším tebe.

***ONA** bez zaváhání ukončí telefonát, i když to nebývá nijak příjemné. Zvlášť pro tu druhou stranu. Ale ne každý telefonát je příjemný. O tom víme své.*

IV. obraz

*Černý naleštěný telefon ještě chvíli vyzvání. **ONA** přemýšlí, má-li ho zvednout. Trochu moc telefonátů na takový den. Až v okamžiku, kdy hrozí, že telefon zvonit přestane...*

ONA Čau, Milijo.

MILIJA Jak víš, že to jsem já?

ONA Prostě to vím. Protože jen tři lidi mají tohle číslo. Maličká mi už dneska volala. Zbývá ještě Máti, ale ta nikdy nevolá sama od sebe. Občas napíše krátkou esemesku. Jak se má. Co ji zrovna bolí. Probere lokální drby. A pak čeká, až zavolám já jí. Asi tak šetří. Kdo ví...

MILIJA Nevolám asi právě vhod, co?

ONA Ale jasně že jo, TY jo.

MILIJA Neříkej, že máš blbou náladu? TY?

ONA Představ si, že i já mám někdy blbou náladu.

MILIJA Zlato moje, jsem na dně. Gary mě nechal.

ONA Byl to kokot kuchařskej.

MILIJA Ne všichni chlapi jsou kokoti.

ONA Ale jsou. (*Usměje se. Možná si vzpomene na slova MALÉ.*)

MILIJA Ale tohle byl kokot mého života.

ONA Říkala jsem ti, že kuchaři jsou buzny. Konkurovat jim můžou jen tanečníci. Seriózní dlouholetý výzkum.

Tato JEJÍ odpověď vyvolá mimořádně pozitivní ohlas na druhé straně.

MILIJA Jsi skvělá, víš to? Taháš mě z bahna.

ONA Víím to. Ale i tak je mi to na prd!

MILIJA Zlato, co teď mám dělat? Kdo mi bude vařit? (*Smích, který nemá nic společného se smyslem pro humor.*)

ONA Chod' do hospod. Je to levnější. Počítala jsem to. A v zásadě je to i pohodlnější, žádný špinavý nádobí, ani nehty, žádný nákupy v zkurvenejch hypermarketech. Žádnej stres, že se ti připálí umělohmotný kuře.

MILIJA Gary byl jednička.

ONA Jasně, jako předtím John, Michael a Milorad. Neplet' si pojmy s dojmy. Vzpomeň si, co jsme si slíbili, když jsme odcházeli...

MILIJA Tahle země je drsná. Nikoho nezajímá, že jsem jen zkurvenej emigrant.

ONA A tahle snad ne?

MILIJA Aspoň jsi uměla jazyk, když jsi tam přijela.

ONA Tak to se pleteš. Čuměli na mě jak na exotický zviřátko. Jen v ypsilonech jsem jim to nandala.

MILIJA V čem?

ONA Ser na to. Tvrdý i.

MILIJA Tvrdý co?

Konverzace je evidentně baví. Jsou to staří kamarádi, vzájemně si chybí. Jsou od sebe vzdálení tisíce kilometrů.

ONA Dunja se vdala, přišel mi od ní mail.

MILIJA Kráva. Za toho debila?

ONA Ne, za jinýho. Ale taky debila.

MILIJA Že ty ses zase s někým rozešla?

ONA Jestli neuděláš kariéru jako vědec, můžeš se živit jako věštec. Věštec Milija. To zní dobře. Dáš si inzerát a davy Britů padnou na kolena.

MILIJA Jsi pořád blondýna?
ONA Jakobych ani nebyla. Jak dlouho jsme se neviděli?
MILIJA Nekonečně dlouho.
ONA Proč nepřijedeš?

Ticho.

ONA Myslíš, že se někdy vrátíme domů?
MILIJA Který domov myslíš? V posledních letech se jich nahromadilo trochu víc.
ONA Srbsko. Serbia. Republika Srbija...

MILIJA mlčí. Možná přemýšlí. To není hřích. Lidé se občas zamyslí. I mně se to stává.

MILIJA Pamatuješ si toho sociologa? Toho, co nás dvakrát vyrazil ze zkoušky?
ONA Sociologa sportu? Jasně. Budu si ho pamatovat do konce života. A možná i trochu dýl.
MILIJA Umřel. Našel jsem to na netu.

Trochu JI ta informace rozruší. Až na již zmíněný fitness se sportu nikdy nevěnovala, ale i tak. Smrt umí dojmout. V každé situaci.

ONA Neměla jsem ho ráda ani živýho.
MILIJA Ale on tě chtěl na svojí katedru. Bylas jediná, kdo zainvestoval do třetí reedice jeho knihy *Všeobecná sociologie s důrazem na sociologii sportu na středních školách v Srbsku*. A dokonce jsi ji i přečetla. Pokud jsi nekecala.
ONA Bylo mi ho líto. Co takhle změnit téma?
MILIJA Byl jsem v Polsku.
ONA A to sis nemohl zajet pár kilometrů na jih do zkurvené nudné Bratislavy? Teď jsi mě fakt nasral!
MILIJA Já peníze neseru. Byl to studijní pobyt.

ONA Vyser si oko. Už bysme nemuseli spát v jedný posteli. Mám pronajatý byt, větší...

MILIJA Větší byt, větší problémy.

ONA Žádný byt, žádný problémy. Chybíš mi, víš to? A jsi jedinej chlap, kterému to říkám.

MILIJA Protože jsem buzerant a ty víš, že ti nic nehrozí. Zklamání a podobný sračky.

ONA Chybíš mi. Vážně.

MILIJA Jsi divná. Co je? Problémy v práci?

ONA Nebylo by tam něco srdceryvnějšího?

MILIJA Otce zabili!

Pauza.

MILIJA Před pěti lety. Nikdo mi to neřekl.

Kdo ví, proč se spojení přerušilo. Možná za to může vzdálenost. ONA chvíli přemýšlí, zda má vytočit MILIJOVO číslo, ale pak to nechá být. Chvíli čeká, zda telefon nezazvoní a když pochopí, že ani MILIJA nezavolá, sedne si na gauč.

ONA Já jsem to věděla, Milijo, věděla. Odpusť mi to. *(Pláče.)*

V. obraz /minulost/

Do pokoje vejde Boro s obrovskou krabicí v rukou. Je to policajt, ale teď v civilu. Jen za pasem má revolver. Bez něho se už nedokáže hnout ani na krok. Je to jeho opora. Každý máme nějaké opory. Ale mě by ani ve snu nenapadlo nosit s sebou bouchačku.

BORO Maličká, koukni, co ti táta koupil.

MALÁ Uhm.

BORO Hádej, co to je. Můžeš třikrát.

MALÁ Počítač.

BORO Jak to víš?

MALÁ Je nakreslenej na krabici.

BORO Nemáš radost?

MALÁ Jeden takovej jsi mi už přinesl před dvěma měsíci. Zařídíme si tu velkosklad.

BORO Tenhle je výkonnější. Uvidíš.

***BORO** stále drží v rukou obrovskou krabici a ta mu dost překáží. Působí trapně a komicky. Jako každý rodič, který se chce zalíbit dítěti, jež před časem opustil, aby mohl začít nový život. Čas od času zkontroluje zbraň. Krabice mu přitom z rukou div nevypadne. Je to reflex, kterého se nezbaví do konce života.*

MALÁ Tak jo, jdu na fráninu.

BORO Nemáš radost, že mě vidíš?

MALÁ Ptal ses na to před chvílí.

BORO To jsem myslel počítač.

MALÁ Mamka bude mít radost, až tě uvidí. *(Mladé dívky umí být pěkně cynické, pokud zrovna nemají dobrou náladu.)*

***MALÁ** si sedne na zem, zavazuje si tkaničky tenisek a přitom **BORA** sjíždí pohledem.*

MALÁ Odkdy v obchodech prodávaj počítače ve starejch krabicích?

BORA otázka zaskočí. Měl by jít s pravdou ven, ale jak vysvětlit dítěti, že mu „koupil“ starý počítač a sám si nechal nový laptop?

BORO Krabice je možná trošku starší, ale počítač je jako nový.

MALÁ (*francouzsky*). Vyser si oko, debile! I s tím svým novým komplem!

BORO Cože? Nerozumím! Ale ta angličtina ti fakt jde.

BORO se pokouší být vtipný. Anebo taky ne. Možná opravdu doposud neslyšel francouzštinu.

MALÁ Říkala jsem, že jdu.

V tu chvíli se ve dveřích objeví DARA Je to krásná žena. Vlastně bývala krásná, dokud se na jejím vzhledu nepodepsaly různé nepříjemné události.

DARA (*MALE*) Ty jsi ještě tady?

BORO (*Myslí si, že slova jsou adresovaná jemu. Okamžitě zaujme bojovou pozici.*) Nezapomínej, že pořád ještě je to i můj byt. A že tu můžu bejt, jak dlouho se mi bude chtít.

DARA Pro mě za mě, můžeš tu i chcípnout. Maličká, po hodině hned domů, jasný?

MALÁ (*francouzsky.*) Ale do té doby se tady toho zbavíš, jo?

DARA (*taky francouzsky.*) Neboj, to zvládnou.

BORO I dítě jsi dala na ten jazyk, abych mu už vůbec nerozuměl. Pěkně drzý. K čemu jí to bude? Kdo u nás používá cizí jazyky?

DARA Ty rozhodně ne. Ty leda tak cizí zbraně!

BORO Jasně, jen urážejte, paní profesorko! Kdybych vám pravidelně nepřispíval, neživíte z vašeho posraného učitelského platu ani hovno.

DARA Každý den se třikrát modlím a děkuju Bohu, že na nás seslal všechny ty války, aby tys mohl bejt v gardě a dobře vydělávat.

BORO Dřív ti to nevadilo.

DARA Dřív bylo všechno jinačí. A teď už vypadni. Někoho čekám.

BORO si to okamžitě vyloží jako impuls k hádce.

BORO Neříkej mi, že se ještě někomu líbíš...

DARA Promiň, zapoměla jsem ti to nahlásit. Přibrala jsem patnáct kilo a kynu dál, protože některý věci jsem už prostě vzdala. Hlavně život. Spokojenej?

***MALÁ** se tváří, jako že ji tenhle rodičovský rozhovor netrápí, prozpěvuje si nějakou francouzskou písničku, ale je to jen naoko. Každé dítě trpí, když se rodiče hádají. Bez ohledu na to, zda spolu žijí či nežijí. Odchází z bytu. Ve dveřích se náhle otočí a na ex-otce vybafne: Bu-bu-bu! Jeho reflexy jsou rychlé, okamžitě zareaguje. Pustí z rukou krabici, a zatímco ta s rachotem padá na zem, on vytáhne bouchačku a namíří ji na **MALOU**.*

DARA BORO!

MALÁ BORO!

***MALÁ** uteče na záchod.*

Zamkne se a po chvíli udělá to, co v podobných situacích dělává vždy.

*Zavolá **JÍ**.*

VI. obraz

ONA sedí za počítačem. Rozbrečí se. Dnes už podruhé. Nedokáže dál psát. V té chvíli jí dojde sms zpráva. Podívá se na hodinky.

ONA Máma!

*Je to její **MATKA** Každý třetí den přesně v sedm večer sobě dává vědět. **ONA** její esemesku občas ignoruje, ale v takovém případě hrozí, že přijde další a další.*

Eseseska: Ahoj, jak se mas? Prestavela jsem obyvak a zacala jsem drzet dietu. Musim shodit do leta pet kil! :-)

***ONA** ví, že to znamená opravdu vážný „problém“, a proto se přesune k telefonu. Krásnému, černému, naleštěnému. Je připravená na monolog. Předtím ještě uloží text, který napsala. Možná si ho ještě jednou přečte.*

ONA Haló, to jsem já.

MATKA Kdo je to **JÁ**? Neměla byste se slušně představit, vážená paní, nebo ještě pořád slečna?

ONA Mami, dej pokoj, víš dobře, že jsem to já.

MATKA Kašleš na mě, co?

ONA Nekašlu, jen jsem měla moc práce.

MATKA Pořád dokola. Pořád ta samá výmluva. Pořád pracuješ. A děláš ještě něco kromě toho, že děláš? Nemohla bys mi aspoň něco málo z tvého bohatého soukromého života prozradit?

ONA Mami, tak tohle už je moc... Nemyslíš si, že přehá...

Ale už to nestihne doříct. Do konce hovoru bude pasivní. Ale ne proto, že by neměla, o čem mluvit.

MATKA Tak si představ, že včera přejelo auto sousedovic psa. Víš, toho vlčáka! (**ONA** naprosto netuší, že sousedi mají nového vlčáka. Po patnácti letech si nevzpomíná už ani na toho starého.) Bylo mi ho líto, i když

jsem se ho bála. Vždycky když jdu v noci domů, musím se vyhýbat jejich brance. Oni tvrdili, že není nebezpečný, ale vlčák umí skákat. A máme v ulici malé děti, hrají si tam. Co kdyby přeskočil plot a některé z nich roztrhal? Co potom? To je všem jedno! A včera měla křest knihy ta moje kamarádka. Zase něco napsala. Z minulosti. Podle mě si všechno vymýšlí. Určitě nesedí v archívech a nestuduje. Nikdy jsem ji tam neviděla. Pořád je u někoho na návštěvě. Pardon, na drbech. Že ji to baví. Určitě to bude nijaké, jako i ty předcházející knihy. Vlastně je nikdo nečte. Hlavně, že o ní byla reportáž v televizi. Jakože významná spisovatelka. Ha ha! Líp by udělala, kdyby... Umřel starý pán učitel. Slovenštiny. Víš, ten, co učil i tebe, i mě... Asi už byl starý. Neslyšela jsem, že by byl nemocný. Vzpomínáš si? Ten, co ho nikdo nikdy neposlouchal. Chudáček. Zítra bude pohřeb. Škoda, že nemůžeš přijet. Patřilo by se to. *(ONA by nešla na pohřeb, ani kdyby tam byla. Nesnáší pohřby, psy a poezii. A politiku.)* A teď to hlavní! Tomu neuvěříš. Jedna moje kamarádka, ne ta, co napsala knihu, jiná, dobrá... definitivně jí přeskočilo. Začala se zajímat o politiku! Chápeš? O politiku! Dokonce jí přemluvili, aby vstoupila do politické strany a teď kudy chodí, tudy agituje. Úplně se změnila. Důchodci se u nás fakt nudí! Asi proto, že nemají peníze. K čemu jí to bude? Už nemá na nic jiného čas. Kromě politiky. Ani už se nescházíme. Co kdyby mě s ní viděli? Mysleli by si, že i já jsem v té jejich straně. A to jsem ti ani neříkala, které straně se upsala. Nechci takhle do telefonu. Co když nás odposlouchávají? Řeknu ti to, až přijedeš domů. Mimochodem, kdy přijedeš? *(ONA se pokusí odpovědět, ale nestihne to.)* A zase zdražili elektriku. Já už se opravdu nedoplatím. Nedávno voda a plyn, teď elektrika. Tenhle stát nás zruinuje. *(ONA by jí chtěla říct, že všude je to přibližně stejně na hovno, ale ví, že nemá šanci.)* Budeme zase stávkovat. Vlastně já ne! Tím se nikdy nic nevyřeší. Ani v minulosti. Nedělali jsme celý týden a potom jsme další dva byli v práci od rána do večera. V televizi dávají nový seriál. Náš – domácí. Docela dobrý. Hraje tam i ten tvůj herec. Ten, co se ti vždycky líbil. Nevzpomenou si teď, jak se jmenuje. Tmavý, vysoký, pěkný. Četla jsem, že nechal ženu i děti a odstěhoval se k milence. Muži po padesátce jsou takoví. Dokážou se na všechno

vykašlat, na ženu, na děti a začít znovu. Ty máš někoho? Konečně?
(*Ticho. Pauza. MATKA čeká na odpověď. ONA věděla, že na tu otázku dřív či později opět dojde, ale po tisíci ji zaskočila. A dobře ví, že MATKA víc nepromluví, dokud na tuto otázku nedostane odpověď.*)

ONA Nevím.

MATKA Jak nevím? Nevíš, jestli s někým chodíš?

ONA Nevím.

MATKA Jsi hezká, chytrá, inteligentní, měla by sis už konečně někoho najít.
Vážnou známost.

ONA Nevím.

MATKA A teď nevíš co? Jestli jsi hezká nebo jestli jsi sama? A co scházelo
tomu chudáčkovi, s kterým jsi tu byla naposledy?

ONA Nevím.

MATKA Myslela jsem si, že je to vážná známost, když jsi nás seznámila. A byl u
nás tři dni, moje milá: snídaně, oběd, večeře... snídaně, oběd, večeře...
snídaně, oběd, večeře!

ONA Nebyla to vážná známost. Říkala jsem ti, že je to kamarád. A peníze za
jídlo jsem ti dala.

MATKA Proč se ani trochu nesnažíš o toho... jak se jmenoval? Ještě je pořád
svobodný. Nedávno se mě na tebe ptal. Podle mě tě pořád miluje. Byl
docela ucházející... no, jak se jmenoval? Začal učit u nás ve škole. Děti
ho prý zbožňují.

ONA Mami, já tam nejsem. Žiju jinde. V jiné zemi. Šestset kilometrů.

MATKA A děláš, jakoby to bylo přinejmenším šest tisíc kilometrů. A to je hloupé.
Rozprchli jste se všichni kdo ví kam. Tady nezůstal nikdo. Nedávno
jsem četla v novinách, že u nás v Srbsku je největší procento migrace
vysokoškoláků. No, únik mozků. Jo, to jsem ti neřekla, sousedka je v
nemocnici. Ta, co bydlí naproti těm se psem. Teda s mrtvým psem,
chválabohu! (*Chvála Bohu, téma vztahů je zažehnané. MATKA dále
referuje, co nového a co při starém. ONA se přesune s telefonem v
ruce k počítači a znovu začne psát. MATKA mluví a mluví.*)

VII. obraz /minulost/

Malý byt asi na periférii Birminghamu. Působí trochu studentsky, přestože student, který ho obývá, už má univerzitu dávno za sebou. Odstěhovat se ho však ani nenapadlo. Kam? Proč? A za kolik? Jinak je to docela příjemný byteček, světlý, plný knih, květin a nemytého nádobí. Na pohovce sedí **MILIJA**, proti němu **AZRA**, jeho starší sestra. Nevypadá šťastně.

AZRA Jak to řekneš mámě?

MILIJA Stoupnu si do pozoru a spustím: Milá maminko, musím ti něco říct, jsem gay. Nebo jinak, abys mi rozuměla, jsem teplouš!

AZRA Přestaň. Ona to nepřežije.

MILIJA Když přežila toho tvýho bastarda a chová se k němu jako nejlaskavější babička, přežije i tohle.

AZRA Jsi krutý.

MILIJA Já že jsem krutý? Ty jsi podržela prvnímu vojákovu unprofor, který se tam objevil, a já jsem krutý?

AZRA Bylo to dítě z lásky!

MILIJA Mezinárodní láska je zárukou kvalitního genotypu! Tos chtěla říct? No aspoň se tam už nemísíme mezi sebou! Je pěkná?

AZRA Je to syn, Milijo. Mám syna! Aspoň to sis mohl zapamatovat. Je to pokračovatel našeho rodu.

MILIJA Tak vidíš, má za mě kdo zaskočít. Když už já syna asi mít nebudu. Vlastně ani dceru. *(Vědomě ji provokuje. Dobře se při tom baví.)*

AZRA Změnil jsi se. Nebýval jsi takový.

MILIJA Sestřičko milá, patnáct let jsem nebyl doma. Není to moje vina, že se tam nemůžu vrátit.

AZRA Ale někteří se vrátili.

MILIJA A znovu zdrhli.

AZRA Doma máme obrovský dům. Se zahradou. Bývalo ti tam dobře. Podívej se, jak žiješ teď.

MILIJA Mně to tak vyhovuje. Nám to tak vyhovuje. Mně a Garymu to tak vyhovuje, jestli chceš.

AZRA Proto jsi nechtěl, abychom za tebou přijeli.

MILIJA To přece nešlo.

AZRA Ale ani potom, co se hranice otevřely. Nikdy jsi nás k sobě nepozval.

MILIJA Protože jsem věděl, jak byste reagovali.

AZRA Ví o tom ještě někdo?

MILIJA O čem?

AZRA No o tom, že máš... že jsi...

MILIJA Že jsem co?

AZRA To!

MILIJA Ano, vědí o tom. Neschováváme se v krytu. Není to tu jako u nás při bombardování

AZRA A co kdyby sis to všechno ještě jednou pěkně promyslel a našel si nějakou holku? Od nás? Četla jsem, že tady jsou nějaké emigrantské kluby. Nezajdeme se do nich podívat?

MILIJA Azro, já se nechci měnit. Já ho miluju.

AZRA A miluje i on tebe? Nevyužívá tě? Pracuje někde?

MILIJA Jo, pracuje.

AZRA A je asi velké tajemství kde.

MILIJA U nás na univerzitě v menze.

AZRA Kuchař. Tvůj milenec je kuchař?

MILIJA Měl by být spíš zloděj nebo vrah? Voják? Unprofor? To by ti vyhovovalo?

AZRA Prosím tě, pojď se mnou domů. Koupila jsem ti už i letenku. Tady je.

MILIJA Azro, přijela jsi sem, doslova jsi mě přepadla a teď na mě tlačíš. U mě. Doma.

AZRA Tady není tvůj domov! Tvůj domov je tam!

MILIJA Ať je koho chce, já tu žiju a je mi tu dobře.

AZRA Ve snu by mě nenapadlo, co tu najdu. Koho tu s tebou najdu. Přijela jsem, abych ti řekla, že matka tě potřebuje, protože...

MILIJA A co otec? Z toho se mezitím stal liberál a bojuje za legalizaci homosexuálních sňatků?

AZRA ...protože otce zabili. *(Pauza.)* Před pěti lety! *(Po chvílce ticha.)* To je konec. Dobře to víš!

* * *

Ve chvíli, kdy **ONA** dopsala, **MATKA** domluvila.

MATKA Ty mě vůbec neposloucháš! Proč ti to všechno povídám?!

A položila sluchátko. Konečně!

VIII. obraz

*V tu chvíli **JI** opravdu nenapadá, co by mohla dělat. Je pozdě večer, venku už je tma. Po chvílce přemýšlení vytáhne z ledničky nějakou krabici a jde si připravit večeři. Něco lehkého. Není zdravé večeřet pozdě. Tedy po třicítce rozhodně ne. Nechce dopadnout jako Dara. Pro jistotu si přikutálela fitness balón a dívá se na něj. Když je jídlo hotové (není asi nutné speciálně zdůrazňovat, že se jedná o mražený polotovar), prostře pro dva, sedne si na fitness balón a prohlíží si talíře. I když už bydlí nějaký čas sama, vždy prostírá pro dva. Nechce jíst sama. Samotné jí nechutná. A je to i ze zvyku, co si budeme nalhávat. Vždyť to známe. Jídlo nevypadá lákavě. Vlastně vypadá nechutně. Zazní domácí telefon. To nemůže být nikdo jiný než **ON**. Slzy stranou. Otevře mu dveře. **ON** vypadá božsky. Jako vždycky.*

ON Kdo ti volal?

ONA Kdy?

ON Když jsem ti volal já.

ONA Nevím, nestihla jsem to.

ON Nikdy jsi neuměla lhát.

ONA Neuměla, a co?

ON Nevypadáš špatně.

ONA Chtěl jsi říct, že vypadám dobře?

ON Chtěl jsem říct, co jsem řekl.

ONA V případě, že to měl být kompliment, ti děkuji.

ON Máš něco k jídlu?

***ONA** mu ukáže na stůl. **ON** si až teď všimne dvou talířů.*

ON Někoho čekáš? Toho, co ti volal, když jsem ti volal já?

ONA Dělená strava. Na jednom talíři bílkoviny, na druhým zelenina.

Pro tuto chvíli se jí hodí, že prostřela pro dva. Pro sebe a pro někoho, kdo tu není. Tenhle zvyk si musí osvojit. Není to špatný nápad, jak vidno. Určité situace zachrání. ONA nikdy neuvěří, že ONA nikoho nečeká.

ONA Přišel ses najíst?

ON Přišel jsem ti říct, že se s tebou chci rozejít!

ONA Já jsem se s tebou rozešla dneska odpoledne. Jestli mě paměť neklame. A předtím včera v tu samou hodinu, taky předevedčím a jednou provždy před půl rokem!

ON Telefon se nepočítá.

ONA Tak mě nech. Na pokoji.

ON Mám dítě.

ONA Na dálkový ovládání?

ON Mluvím vážně. Chci, aby ses to dozvěděla ode mě.

ONA Blahopřeju!

ON Je to dcera. *(Pauza)* Je jí rok.

ONA Borci prý mívají dcery. Takže je to pravda. A pravda je tím pádem i to, žeš mě podváděl, je to tak? Tos mi chtěl říct?

ON Nepodváděl.

ONA Tak to pak není tvoje dcera. Milenka číslo dvě ti podstrčila cizí dítě. To je trapný. Ví o tom tvoje žena?

ON Ty jsi trapná.

ONA Co jsem s tebou, chtěls říct.

ONA si sedne za stůl a začne jíst. Vypadá docela klidně.

ON A co teď bude s námi?

To už je na NI trochu moc, ale stále působí vyrovnaně.

ONA Vezmeme se a budeme žít šťastně a spokojeně až do smrti!

ON odejde, **ONA** si sedne k druhému talíři. Začíná jíst porci číslo dvě. Zvláštní, ale nebrečí. Já bych se asi rozbřečela...

IX. obraz

Zazvoní telefon. V tuhle hodinu? Snad ne zase...

MUŽ Z REALITKY Dobrý den.

ONA Dobrý večer.

MUŽ Z REALITKY Promiňte, že vám volám tak pozdě, ale dřív jsem to nestihl. Moc práce, naštěstí. *(Snaží se být vtipný, ale svému vtipu se směje sám. Po chvíli pokračuje.)* Našel jsem váš mail. Hledáte být, blahopřeju.

ONA K čemu?

MUŽ Z REALITKY K novému bydlení. Je to ta nejlepší investice. Nemovitost. *(Další pokus o vtip. Bez odezvy.)*

ONA Ještě jsem nic nekoupila.

MUŽ Z REALITKY Ale plánujete.

ONA Neplánuju.

MUŽ Z REALITKY *upadá do rozpaků. Připisuje to únavě.*

MUŽ Z REALITKY Ale volala jste mi.

ONA Psala jsem vám.

MUŽ Z REALITKY Poslala jste mi svoje kontaktní informace.

ONA Myslela jsem si, že se neozvete. Jako každé chlap.

MUŽ Z REALITKY Ale já nejsem jako každý chlap. *(Smích. Stále trapnější. Protože se už cítí doopravdy trapně.)* Takže, slečno, co by to mělo být?

ONA Já už nejsem slečna.

MUŽ Z REALITKY Pardon, paní, jak vám mohu pomoci?

ONA Vezměte si mě.

MUŽ Z REALITKY Kdykoliv.

ONA Takže zítra? A hned pozítří se k vám nastěhuju. A otázka mého bydlení je vyřešena.

MUŽ Z REALITKY Mohu vám zavolat raději zítra? Zřejmě nemáte nejlepší náladu. Je dost pozdě, ještě jednou se omlouvám.

ONA Zítra se nebudu chtít vdávat.

MUŽ Z REALITKY Tak to zkusíme pozítří. Možná se budete chtít rozvádět a tak pořešíme vaše další nové bydlení.

***ONA** chvilku mlčí, potom vybuchne smíchy. Pobavila se. Byt si asi nikdy nekoupí. Nemá na něj peníze, za své úspory by si mohla dopřát akorát tak byt velikosti psi boudy. A takový není nic moc. To chápeme všichni.*

X. obraz

*Zkontroluje si mailly. Jeden nový. Od **MATKY**.*

MATKA (Mail) Ahoj. Tak si představ, že včera přejelo auto sousedovic psa. Víš, toho vlčáka! Bylo mi ho líto, i když jsem se ho bála. Vždycky když jdu v noci domů, musím se vyhýbat jejich brance. Oni tvrdili, že není nebezpečný, ale vlčák umí skákat. A máme v ulici malé děti, hrají si tam. Co kdyby přeskočil plot a některé z nich roztrhal? Co potom? To je všem jedno! A včera měla křest knihy ta moje kamarádka. Zase něco napsala. Z minulosti. Podle mě si všechno vymýšlí. Určitě nesedí v archívech a nestuduje. Nikdy jsem ji tam neviděla. Pořád je u někoho na návštěvě. Pardon, na drbech. Že ji to baví. Určitě to bude nijaké, jako i ty předcházející knihy. Vlastně je nikdo nečte. Hlavně, že o ní byla reportáž v televizi. Jakože významná spisovatelka. Ha ha! Líp by udělala, kdyby... Umřel starý pán učitel. Slovenštiny. Víš, ten, co učil i tebe, i mě... Asi už byl starý. Neslyšela jsem, že by byl nemocný. Vzpomínáš si? Ten, co ho nikdo nikdy neposlouchal. Chudáček. Zítra bude pohřeb. Škoda, že nemůžeš přijet. Patřilo by se to. A teď to hlavní! Tomu neuvěříš. Jedna moje kamarádka, ne ta, co napsala knihu, jiná, dobrá... definitivně jí přeskočilo. Začala se zajímat o politiku! Chápeš? O politiku! Dokonce jí přemluvili, aby vstoupila do

politické strany a teď kudy chodí, tudy agituje. Úplně se změnila. Důchodci se u nás fakt nudí! Asi proto, že nemají peníze. K čemu jí to bude? Už nemá na nic jiného čas. Kromě politiky. Ani už se nescházíme. Co kdyby mě s ní viděli? Mysleli by si, že i já jsem v té jejich straně. A to jsem ti ani neříkala, které straně se upsala. Nechci takhle do telefonu. Co když nás odposlouchávají? Řeknu ti to, až přijedeš domů. Mimochodem, kdy přijedeš? A zase zdražili elektriku. Já už se opravdu nedoplatím. Nedávno voda a plyn, teď elektrika. Tenhle stát nás zruinuje. Budeme zase stávkovat. Vlastně já ne! Tím se nikdy nic nevyřeší. Ani v minulosti. Nedělali jsme celý týden a potom jsme další dva byli v práci od rána do večera. Mám i další novinky, ale ty ti povím, až zavoláš. Kiss and hug. Mama

XI. obraz /minulost/

***MILIJA** je ve svém birminghamském bytečku sám. Rozhodne se jednat. Překvapit svého přítele kuchaře večerí. Dobrý nápad. Otevře ledničku, rychle ji zase zavře. Zamyslí se. Nezavolá rozvoz pizzy. Tahle zvrhlá myšlenka mu jen proletěla hlavou. Vytáhne zmražený polotovar, vloží ho do mikrovlnky. Mezitím prostře pro dva. Nezapomíná na detaily. Svíčky, víno, květináč s kytkou. Kde by teď koupil řezané květiny? Pustí starý bosenský pop a čeká. A stále čeká. Z jedné knihy vytáhne starou fotku. Určitě je to fotka otce. Neprohlíží si ji, jen ji svírá v dlani. Konečně se ve dveřích objeví **GARY**. S kyticí v ruce.*

GARY To je pro tebe.

MILIJA *(Šťastný. Jak jinak. Rychle odnese ze stolu květináč a do vázy nainstaluje čerstvou kyticí.)* Něco slavíme?

GARY Konec?

MILIJA Byl jsem na ni hnusnej. Azra si to nezasloužila. Je to dobrá sestra. Trapná jako každá, ale měli jsme se rádi.

GARY *(Chtěl říct něco jiného. Ale na to čas ještě bude.)* Odešla?

MILIJA Ano, před chvílkou. Nerozešli jsme se v dobrém.

GARY Co chtěla?

MILIJA Abych se vrátil domů.
GARY Proč se nevrátíš?
MILIJA Kam?
GARY Domů.
MILIJA Můj domov už není. Zmizel z mapy.
GARY Ale nezmizel z myslí.
MILIJA Udělal jsem večeri. Žádný veledílo, ale na krabici píšou, že je to organic farming. Ekologický zemědělství, víš? *(Pokus o vtip. V dnešní době se všichni snaží být vtipní.)*
GARY Jedl jsem v práci.
MILIJA Taky něco organickýho? *(Tohle je poslední vtip. Pro další už prostor nebude.)*
GARY Ty na domov nikdy nepřestaneš myslet. To si myslím já. Nikdy se tady nebudeš cítit dobře.
MILIJA Ale jasně, že se tu cítím jako doma.
GARY Sám jsi to teď řekl. JAKO doma.
MILIJA Gary, vím, že tě Azra urazila, ale ona je prostě taková, prostořeká. Nezná nic kromě své vesnice. Nikdy nikde nebyla. Teď to bylo poprvé. A naposled.
GARY Azra měla pravdu. Mezi nami jsou rozdíly. A dělí nás aspoň jedno časový pásmo.
MILIJA Nejsi vtipnej. Víš to?
GARY Nechci bejt vtipnej.
MILIJA Problémy v práci? Zvládneme to jako minule. Nevydělávám moc, ale postarám se o nás.
GARY Nemůžeš pustit nějakou jinou hudbu?
MILIJA Ne, mám chuť právě na tuhle.
GARY Neposloucháme nic jinýho, než ty tvoje sentimentální sračky.

MILIJA přejde k hi-fi věži a vypne hudbu. V tomto vztahu evidentně tahá za kratší konec. Prochází cédéčka neví, co pustit. Jinou hudbu než „svoji“ nemá.

GARY Tvoje sestřička mi otevřela oči.

MILIJA Azra přehání. Ona neví, co to znamená zapustit kořeny jinde. V jiný zemi. Ona to nemůže pochopit.

GARY Žiješ tady už patnáct let. A nemáš nikoho!

MILIJA Mám tebe.

GARY Trochu málo, nemyslíš?

MILIJA Mně to stačí. Myslel jsem že i tobě.

GARY Uděláš nejlíp, když se vrátíš domů. Už je to tam ok. Bylo to v novinách.

***GARY** nechápe, že se chová jako bezcitný bastard. **MILIJA** to chápat začíná.*

GARY Vrátím ti prachy, který ti dlužím. Budeš mít na letenku a dost na to, než si něco najdeš. Mně už nebaví bejt s *tebou* sám. A s *tvojí* hudbou, která mě dráždí. A se zprávami z *tvýho* domova. Za ty roky znám líp Bosnu než Británii. I když jsem tam nikdy nebyl.

MILIJA Měls mi říct, že se k nám chceš podívat.

GARY K vám? Já se k vám nechci podívat.

MILIJA Vadí ti, že jsem z Bosny?

GARY Mně ne, ale tobě jo.

MILIJA Mám něco udělat?

GARY Na to už je pozdě. Vrať se domů. Fakt to potřebuješ. Jak dlouho jsi neviděl svýho tátu?

***MILIJA** ví, že **GARY** o ničem neví, ale ani tak mu to nikdy neodpustí.*

MILIJA Tátu zabili.

***GARY** se beze slov sebere a odejde. Ani si nezabalí. Pravděpodobně toho moc nemá. Přesněji: nemá nic, co by za to stálo. Zdá se, že ani příjemné vzpomínky.*

***MILIJA** si sedne za stůl prostřený pro dva. Vezme z vázy květiny a pečlivě je vloží do koše. Sedne si znovu za stůl a za chvíli se znovu postaví. Zapálí svíčku, položí otcovu fotku na talíř, sedne si naproti, pustí si „sevdalinku“ a začne potichu jíst. Po určité době...*

* * *

MILIJA vytočí dobře známé dlouhé číslo. Zpaměti. Vždy, když se potřebuje naladit, ví, komu zavolat. Jenomže **ONA** to nezvedá. telefon zazvoní jednou, podruhé, potřetí... Až v okamžiku, kdy už to chtěl položit...

ONA Čau Milijo.

MILIJA Jak víš, že to jsem já?

ONA Prostě to vím. Protože jen tři lidi mají tohle číslo.

XII. obraz /minulost/

BORO nevystřelil. Ale stačilo málo. **DARA** je stále v šoku. Nedokáže ze sebe dostat ani slovo a to je v jejím případě skutečně zázrak. Tak jako u většiny žen. **MALÁ** uteče na záchod.

MALÁ Zavolám svý kmotře. A pojedu za ní. Už se nikdy nevrátím. Seru na vás. (*Francouzsky. Jen to poslední.*)

BORO (*Po jisté době. Probral se.*) Co říkala?

DARA Že zůstane doma! (*Pauza.*) Nepůjde na francouzštinu!

BORO Moje řeč.

DARA nekomentuje. Situace je příliš složitá.

BORO Řekni něco!

DARA Vypadni! Nechci tě tu vidět! (*Francouzsky.*)

BORO nepotřebuje překlad. Pochopil.

BORO Dobře, já jdu... Kam mám dát krabici?

DARA Do prdele.

BORO Nebudeš mi asi věřit, ale nevím, co to do mě vjelo. Mrzí mě to.

DARA Na vlastní dítě...

BORO Já za to nemůžu... opravdu... opravdu...

DARA (Po chvíli.) Já vím...

*Náhle mezi nimi přeletí jiskra. Téměř jako kdysi. **DARA** ví, že **BORO** je monstrum, výtvar doby, kterou si oni nevymysleli. Její **BORO** je nenávratně pryč. **BORO** si až nyní uvědomí, že ještě stále drží v ruce revolver.*

BORO Zahod' to!

***DARA** vezme revolver. Drží ho v ruce. Neví, co si počít. Padnou si do náruče. Pozor, není to melodramatický výstup, i když to tak navenek vypadá. Melodrama s revolverem se jmenuje válka! Zazvoní zvonec (a pohádka je konec)!*

BORO Někdo zvoní.

DARA Slyším.

BORO Neotevřeš?

DARA Otevřu!

*Ve dveřích se objeví **SRĐAN**. **DARIN** nový partner. Milenec.*

SRĐAN (Možná se cítí trapně. Na zemi leží obrovská krabice, vedle ní stojí značně nedůvěryhodný chlap a jeho nová milenka **DARA** drží v ruce revolver.) Maličká je na francouzštině?

DARA Na záchodě. Seznamte se. To je můj manžel.

BORO Bejvalej manžel.

DARA Dík. Můj manžel nebyl totiž šedivý, vychrtlý a nenosil domů bouchačku.

SRĐAN Těší mě. (Myslí to upřímně.)

BORO (Po dlouhé pauze.) Dávej na ně pozor!

***DARA** má ještě stále v ruce revolver. Podá ho **SRĐANOVÍ**. **SRĐAN** drží v ruce revolver poprvé v životě. Stoprocentně. Ručím za to svým životem.*

BORO Tak já půjdu...

DARA Sbohem. (Francouzsky.)

BORO Řekni Maličký, že jí přinesu novej laptop.

BORO odejde. Co teď? **SRĐAN** drží v jedné ruce revolver a druhou, volnou rukou vytahuje z boční kapsy saka lístky do kina.

SRĐAN Půjdem do toho kina?

DARA mlčí. Situace je to velmi zvláštní. Před chvílí její bývalý muž téměř zastřelil jejich společné dítě. **MALÁ** je stále na záchodě, kdo ví, co tam dělá, a nový milenec chce jít do kina.

DARA Je to komedie?

Vezme od **SRĐANA** revolver, hodí ho do koše. Zaklepe na **MALOU** na záchodě. **MALÁ** telefonuje. Nereaguje.

DARA Maličká, jdeme se Srđanem ven. Zavolej mi, až dotelefonuješ.
(*Francouzsky.*)

SRĐAN Cos jí říkala?

DARA Aby po sobě spláchla! Pořád jí to musím připomínat!

* * *

Na záchodě.

ONA Dej mi ještě mámu.

MALÁ Šla ven. Se svým novým přítelem. Amantem! MILENCEM! (*Po chvílce ticha. Prosebně. Dětsky.*) Můžu za tebou přijet? Na návštěvu? Prosím!

MALÁ se rozberečí. Usedavě, skutečně tak jak to umí jen děti. Vyjde z koupelny. Vedle dveří ještě stále leží krabice s počítačem. V koši je revolver. Ale **MALÁ** o tom naštěstí nic neví.

XIII. obraz

ONA *(Všechno, co říká, skutečně i dělá. Je to popisné. Ať si.)* Teď najdu v sešitě prázdný list. Léta jsem do sešitu nepsala. Zkurvený computery. Vytrhnu jednu stranu, nejlíp prostřední, aby se nerozpadl, a začnu psát. Předtím ještě najdu pero. Tohle nefunguje. Hledám jiný. Napíšu všechna PRO a PROTI. A pak se rozhodnu. Ještě si zapálím. Tak se líp přemýšlí. Nebude toho moc. Toho psaní. Začínám. Kouřit. A potom psát. Nedám si sklínku vína. Chci mít jasnou hlavu. A jistotu, že to, co napíšu, jsem napsala já a ne někdo jinej. Jmenuju se... Jak se jmenuju? Tak jak mi říká moje máma, anebo někdo jiný? Každý mi říká jinak. A jinak mě i vnímá. I já se s každým cítím jinak. Někdy se mi zdá, že se barva mého hlasu mění podle toho, s kým jsem. I slovník. A všechny moje podoby se seskupují do jednoho JÁ – MĚ. Usínám s nimi a budím se sama. Očištěná. Během dne se znovu obaluji všemi podobami. Občas jsem s NÁMI spokojená, občas některé SOBĚ nadávám. Toužím po tom, abych se uměla propojit. Aby každé moje JÁ našlo správného adresáta. Jdu na to. Kolonka PRO. A vedle ní kolonka PROTI.

PRO

- jsem svobodná
- píše krásné esemesky
- když se napije, chce si mě vzít
- jsme spolu tři roky

PROTI

- je ženatý (vím o tom)
- bojím se ptát se na náš vztah
- když se napiju, chci se vrátit domů
- před půl rokem jsme se rozešli...

... Od té doby v pravidelných intervalech potkávám na ulici jeptišky nebo tēhule. Jakoby se s nimi roztrhl pytel. A začala jsem být pověřčivá.

Po chvíli zjistí, že kolonky nedávají smysl. Je tam toho moc a je to nepromyšlené.

Všechno může být tak či onak. Záleží na úhlu pohledu.

XIV. obraz /dávná minulost/

ONA a MILIJA sedí ve studentském klubu jisté srbské univerzity v jistém srbském velkoměstě a pijí. Jsou takříkajíc načatí. Ale vesele v tom pokračují a koledují si o pořádnou opici. Jsou spolu šťastní a ranní headache jim nehrozí. Je to chvíle, která stojí za to. Další už za to stát nebudou. Dlouhé roky. **ONA** druhý den odcestuje, **ON** také. Do jiných zemí. Nepřilíš kompatibilních. Ale o loučení nepadne ani slovo. Přestože tohle setkání JE rozlučkové.

MILIJA Víš o tom, že toreador si zahrává se smrtí, aby se stal slavným?

ONA Chceš být slavnej? Myslela jsem, že chceš být vědec...

MILIJA Smrtelně slavný vědec!

ONA Tady ti to nehrozí. Můžeš být smrtelně neznámý gardista.

MILIJA Všechno se tady zkurvilo. Ani jsme si nevšimli kdy.

ONA Nechtěli jsme si všimnout. To je rozdíl.

MILIJA Do píči, ty mi tak rozumíš. Proč nejsi chlap?

ONA Já jsem býk z tvý pohádky o toreadorovi.

MILIJA Nebudeš to mít v životě lehký, holka.

ONA Víš, že to mě teď vůbec netankuje, chlapče?

MILIJA Olé???

ONA Olé!!!!

Hrají si jako malé děti. Jako opravdoví kamarádi. Přestože jsou opilí.

MILIJA Trápí tě něco?

ONA Kdo poráží býka, je jako ten...

MILIJA ...co zabíjí člověka. Izaiáš 66,3.

XV. obraz

***ONA** se balí. Pro někoho netypicky. Balí se tak, jakoby jí na balení vůbec nezáleželo. Na jednu hromadu hází všechny svoje šaty. Má jich dost. K ženě v jejím postavení patří mít hodně šatů. Pro každou příležitost jiné. Neopakovatelné. Všechny značky končí na jedné kupě. Až je nahází na sebe, ještě jednou je promíchá. Jako v míchačce. Potom si sedne doprostřed hromady, odněkud vytáhne láhev vína a sklenici. Nalije. A cítí se dobře. Jakoby by seděla na trůně. Luskne prstem... a nic. Naprosto nic se nestane. Zkusí to ještě jednou. Zase nic. Do třetice všeho dobrého. Zazvoní telefon. Přeci jen!*

XVI. obraz /minulost/

***ONA** a **DARA** sedí vedle sebe. Kdesi na ulici. **DARA** je od krve, ale nepláče. **ONA** je čistá a pláče. Neprší, nesněží... jen se stmívá. Naštěstí. (Aspoň tuhle scénku nikdo neuvidí.) Docela normální podvečer. Lidi většinou žijí svůj normální občanský život a nezajímají je osudy jiných. Dost necitlivé, mohli bychom laicky konstatovat.*

DARA Nezávidím ti.

ONA Ani já tobě. (Ani sobě – pomyslí si v duchu.)

*Kapesníkem zkouší setřít zaschlou krev z **DARYINY** tváře. Ale modřiny se kapesníkem setřít nedají. Nejsou namalované. Jsou dílem profesionála. Podlitiny skryté pod oblečením příšerně bolí. Duši to bolí ještě víc.*

DARA Nech to být.

ONA Není to ozdoba. Musím to z tebe dostat. Maličká nesmí nic poznat.

DARA Je to moje chyba.

ONA To už si nikdy nenamlouvej.

DARA Já jsem do něho pořád hučela, že nemáme tohle, že nám chybí tamto, že Maličká musí mít všechno... to, co jsme my dva neměli. Klavír, gymnastiku, francouzštinu...

ONA Na tom není nic nenormálního.

DARA V tomhle státě jo. Proto teď trpím. Ať. Zasloužila jsem si to. Chtěla jsem všechno a dostala jsem to. A k tomu bonus.

ONA Nechtěla jsi mít za muže vraha.

DARA Chtěla. Vraždil, vraždil, vraždil a zavraždil všechno, co se dalo. I naši rodinu.

ONA Nebyl to špatnej chlap. Možná neměl na výběr. Možná mu ta zkurvená válka jen nabídla šanci a on se ji chopil. Nemoh' tušit, že oběťmi války nejsou jen mrtvoly. Ale i ti, co přežijou.

DARA Byl to skvělej chlap. Vzpomínáš si, jak hrál na kytaru?

ONA Dlouho do noci. Všichni jsme po něm chtěli svoje písničky. On uměl všechny.

DARA Tenkrát jsme spolu byli šťastní. Ty, Milija, Dunja, Boro, já... Neměli jsme ani ponětí, co všechno nás čeká. Kam to všichni dopracujeme. Chybíte mi. Všichni.

ONA Milija je šťastný v Británii. Konečně se věnuje svý veděcký kariéře. Byl to jeho sen. A našel si prý konečně chlapa, který mu rozumí. Dlouho jsme se neviděli... Ale občas se slyšíme...

DARA Mně nepíše. Nikdy mi neodpustí, že Boro byl v Bosně.

ONA Nebyl to on.

DARA Možná!

ONA Ve válce neznáš bratra.

DARA Nemoh' to být on! Tisíckrát jsem to počítala. V době, kdy zabili Milijova otce, tam Boro nebyl. NEBYL! Věříš mi?

ONA Nebyl to on!!!

DARA Ani ho neznal. Nikdy předtím se neviděli. (*Pauza.*) Co když přece jen...

ONA Cítil by to. Když hledíš smrti do očí, musíš něco cítit. Boro by věděl, že před ním stojí Milijův otec.

DARA Dobře jsi udělala, žes odešla.

ONA Věr si tomu, jestli chceš.

DARA Byla bych ráda, kdyby Maličká jela za tebou.

ONA Postarám se o ni. Kdykoliv.

DARA Sní o tom, že bude studovat jazyky. Francouzštinu.

Ticho.

DARA Nebyl to on, že ne?

ONA *(Mlčí.)* Nemohl to být on! Tehdy, když zabili Milijova otce, tam Boro nebyl.

DARA Kdybychom věděli, že to takhle skončí...

ONA ... nikdy bychom se nenarodili. Odmítli bychom to! Už v porodnici bysme se vysrali na takovej život.

XVII. obraz

ON znovu zavolá. Třetí pokus - na mobil. Číslo pevné linky znají jen tři lidé. ON už mezi vyvolené nepatří. Trojka přináší štěstí.

ON Přemýšlel jsem o tvém návrhu.

ONA O kterém? Kdysi jsem měla spoustu nápadu.

ON Vezmeme se a budeme žít šťastně a spokojeně až do smrti!

ONA To nebyl návrh ale fór. Zoufalej fór.

ON Co kdybychom se hned teď odstěhovali?

ONA Já jsem se už jednou stěhovala. Teď jsem se tu zabydlela. A nemám ani dost kufrů.

ON Kufry nepotřebujeme. Nebudeme si balit vzpomínky. Tam, kam se odstěhujeme, budeme jen my dva.

ONA Momentálně na cestu na Měsíc nemám peníze. Musím šetřit. Kupuju si byt. Nezlob se. *(Po chvíli.)* Miluju tě. Opravdu.

Tohle slovo zaznělo poprvé. Po něm se už nedá říct nic lepšího. Pokud někdo přece jen něco vymyslí, blahopřeju.

XVIII. obraz /minulost možná/

BORO sedí v jakési hospodě. V jeho městě je nekonečně mnoho hospod a lidé nekonečně mnoho pijí. Možná se tak pokouší na něco zapomenout. Na všechno se ale zapomenout nedá. Tady nepomůže ani nejlacinější drink. **BORO** toho má na svědomí moc. Proporčně k tomu i pije. Vlastně, zabíjí se alkoholem. V určitém stádiu opilosti si všimne u vedlejšího stolu známé tváře. Nebo se mu to jen zdá?

BORO Dáš si se mnou jednu? Ať si to konečně vyříkáme z očí do očí! Jako chlapi!

NEZNÁMÝ S někým sis mě asi spletl, kamaráde. *(V této zemi si všichni mezi sebou tykají. Je to docela sympatické. Jen občas se to nehodí. Jako například teď.)*

BORO Netvař se jako nějaký zkurvený hovno. Pod' sem, když k tobě mluvím. *(BORO jedná reflexivně, sáhne k opasku, ale revolver tam není. Zůstal u DARY. Tam, kde je jeho místo. V koši. Teď mu ale nějak chybí. Možná i zalítoval slabé chvílky.)*

NEZNÁMÝ Asi sis mě opravdu s někým spletl.

BORO *(Potácí se k NEZNÁMEMU.)* Seš to ty. Nedělej, že mě nepoznáváš. Dost jsme si toho spolu užili, kdysi. Ty, já, baby... Nebylo nám špatně, ale pak se to fest posralo.

NEZNÁMÝ To máš pravdu...

BORO No vidíš. Tak proč ti to musím nakreslit, aby ti to docvaklo?

NEZNÁMÝ ... že se všechno posralo!

BORO Takže nic? Mám ti jednu vrazit? Myslíš, že ti to pomůže?

NEZNÁMÝ Můžeme to udělat i naopak. Nejdřív ti jednu vrazím já!

BORO *(Jazyk se mu plete, ale i tak mele. Zřejmě ho nic nezastaví. Potřebuje to dneska ze sebe dostat ven. Do světa.)* To není dobrý nápad. Já si všechno pamatuju. Jsi zkurvenej ignorant. Víš, já ti musím vysvětlit, jak to fakt bylo. To, cos slyšel, je prd! Tomu nevěř. Oni nic nevědí. Vymýšlejí si, aby zůstali čistý. Já jsem čistej. Protože jsem v tý vesnici tenkrát nebyl. Noc před tím jsem se vožral a celej den jsem blil. Vyblil jsem se z podoby. Poblil jsem celou Bosnu, kamaráde.

NEZNÁMÝ *(Je mu BORA trochu líto. Netuší, kdo to je, co ho trápí, ale pohled na něho vzbuzuje soucit.)* Můžeme se na něčem dohodnout?

BORO My dva? Kdykoliv. Věděl jsem, že to pochopíš!

NEZNÁMÝ Dohodneme se, že ti věřím každé slovo. Všechno, na co jen v týchle chvíli pomyslíš, ti uvěřím. Nemusíš nic říkat... A teď mi dej pokoj.

BORO *(Chvíli přemýšlí nad slovy NEZNÁMÉHO, ale nezdá se, že by byl s jeho návrhem úplně spokojený.)* Neměl bych ti ji přece jen mrdnout? Jakože chci, aby mezi náma byl čistej stůl. Jednou provždy!

NEZNÁMÝ Asi je zbytečný ti vysvětlovat, že já nejsem ten, za koho mě máš!

BORO Ty si ze mě děláš prdel, kamaráde. To se mi nelíbí. Kdybych tu měl svojí bouchačku, tak bys mi uvěřil, že jsi třeba i samotný pánbíček.

NEZNÁMÝ A co když já jsem tvůj Bůh? *(Změnil taktiku. Kdo ví, kam to povede.)*

BORO *(BORO se rychle přežehná.)* Tak potom poslouvej a odpouštěj, Milijo!

A BORO začne vyprávět a vypráví a vypráví a vypráví...

BORO Všude byla tma, nikdo nic neviděl. To byla naše taktika. Nevidět svojí oběť. Ale ten nárek slyším pořád. Slyším ho naprosto zřetelně. Nesl se daleko do hor, které všechno to utrpení pohltily. Nikdo netušil, proč vlastně zabíjí a koho zabíjí. A já jsem zvracel, zvracel, zvracel od samého rána a slyšel jsem ten pláč. Slyšel jsem, jak řvou ženy a děti a všichni a věděl jsem, že odtamtud musím co nejdřív pryč. Ale byla tma a já se nemohl postavit na nohy. Protože jsem zvracel. A válel jsem se ve vlastních zvratkách jako v krvi a řval jsem s nimi... přestaňte, pro Boha živého, přestaňte s tím zabíjením... přestaňtéééé... ale nikdo mě neslyšel. Kdyby mě slyšeli, kdyby mě slyšeli, možná by ten večer skončil jinak, možná by tvůj otec zůstal mezi živými a teď by tě buzeroval, ty buzerante! Já jsem čistý. Chápeš? Jediná moje vina je, že jsem! Že jsem chtěl, aby všechno to svinstvo skončilo co nejdřív, abychom mohli žít jako lidi. Jako normální lidi.

BORO si nikoho nevšímá, řve, svíjí se v křečích, z úst se mu valí pěna.

BORO Amen.

XIX. obraz

ONA ještě pořád sedí uprostřed hromady šatů.

Pomalů si je začne oblékat.

Všechny. J

Jednu vrstvu na druhou.

Stává se z ní obrovská koule.

Nevypadá to špatně. Ale ani dobře.

Zpod postele vytáhne kufr.

Přece jen. Svůj kufr nechává vždy pod postelí.

Vleze do kufru, ale kufr se nedá zavřít...

* * *

Konec